

साथरोग नियंत्रण व पाणी शुद्धीकरण कृती योजना सन २०११- २०१२

अ साथरोग नियंत्रण

अ. न.	कृती	कृतीस जबाबदार	कृती पूर्ण करणेची तारीख	कृतीची खातरजमा
१	जोखीमग्रस्त गावांची यादी अद्ययावत करणे (गेल्या तीन वर्षातील साथउद्रेक झालेली गावे, पाणी टंचाईची गावे, मोठ्या यात्रा भरणारी गावे इ. चा समावेश करुन)	वैद्यकिय अधिकारी / जिल्हा आरोग्य अधिकारी	३० एप्रिल	यादी उपसंचालक मंडळे व सहसंचालक आरोग्य सेवा (आरोग्य) पुणे यांना पाठविणे
२	वैद्यकिय पथकाची स्थापना करणे (प्रत्येक जिल्हयात जिल्हास्तरावर १ व तालुकास्तरावर १ या प्रमाणे पथके स्थापन करण्यात यावीत या पथकात वैद्यकिय अधिकारी, आरोग्य सहाय्यक, आरोग्य सेवक, प्रत्येकी १ वाहन व १ वाहन चालक याप्रमाणे)	जिल्हा आरोग्य अधिकारी	१० मे	यादी उपसंचालक मंडळे व सहसंचालक आरोग्य सेवा (आरोग्य) पुणे यांना पाठविणे
३	औषधसाठा निकषाप्रमाणे प्रा. आ. केंद्रास उपलब्ध करुन देणे. (ओआरएस पॉकिटे, आर.एल., अँटि बायोटिक्स, सी.बी.मिडीया इत्यादी)	जिल्हा आरोग्य अधिकारी / जिल्हा सार्वजनिक आरोग्य प्रयोगशाळा	३१ मे	औषध साठा उपलब्ध केल्याचे प्रमाणपत्र उपसंचालक, आरोग्य सेवा, सहसंचालक, आरोग्य सेवा (आरोग्य) पुणे यांना पाठवावे.
४	प्र.आ.केंद्रास साथ नियंत्रण साधन सामुग्री किट तयार ठेवणे(औषध साठा, ओ. टी. टेस्ट साहित्य, सी.बी.मिडीया इत्यादी)	वैद्यकिय अधिकारी / जिल्हा आरोग्य अधिकारी	३१ मे व सतत	जिल्हा स्तरीय, राज्य स्तरीय अधिका-यांनी प्राथमिक आरोग्य केंद्र भेटीत याबाबत खात्री करावी.
५	२४ तास कार्यरत असणा-या साथ नियंत्रण कक्षाची स्थापना	जिल्हा आरोग्य अधिकारी	१ जून ते ३१ ऑक्टोबर	नियंत्रण कक्षाचे दुरध्वनी क्रमांक सहसंचालक, आरोग्य सेवा (आरोग्य) पुणे यांना १ जून पर्यंत व वेळोवेळी कळवावे.

अ. न.	कृती	कृतीस जबाबदार	कृती पूर्ण करणेची तारीख	कृतीची खातरजमा
६	प्रत्येक प्राथमिक केंद्रामध्ये किमान १ वैद्यकिय अधिकारी (शक्यतो एम.बी.बी.एस) कार्यरत असणेबाबत दक्षता घेणे	जिल्हा आरोग्य अधिकारी	३१ मे पूर्वी	कृती पूर्ण केल्याचे प्रमाणपत्र सहसंचालक, आरोग्य सेवा (आरोग्य) पुणे यांना पाठविणे
७	साथीचे प्राथमिक व अंतिम अहवाल मुदतीत मा. सह संचालक, आरोग्य सेवा (आरोग्य) पुणे व मा. उपसंचालकांना सादर करणे	जिल्हा आरोग्य अधिकारी	नियमित	जिल्हा आरोग्य अधिका-यांच्या मासिक सभेत आढावा घेवून
८	शौच नमुने गॅस्टो, अतिसार, हगवण इत्यादी एकुण रुग्णांच्या किमान १० टक्के शौच नमुने घेणे त्यासाठी सी.बी.मिडिया बॉटलचा पुरेसा साठा प्रत्येक प्राथमिक आरोग्य केंद्रात उपलब्ध करणे	जिल्हा आरोग्य अधिकारी	सतत	वैद्यकिय अधिकारी यांच्या मासिक सभेत
९	आरोग्य शिक्षण साहित्य वाटप व वापराबद्दल खात्री करणे (१५ मे ते जून अखेर पर्यंत जलजन्य आजाराची जनजागरण मोहिम राबविणे)	जिल्हा आरोग्य अधिकारी	नियमित	जिल्हा स्तरावरील अधिका-यांनी प्राथमिक आरोग्य केंद्र भेटीच्या वेळी
१०	अप्रशिक्षित वैद्यकिय अधिकारी व कर्मचारी यांचेसाठी अतिसार नियंत्रण कार्यक्रमांतर्गत प्रशिक्षण आयोजित करणे.	प्राचार्य, आरोग्य व कू.क प्रशिक्षण केंद्र	मे व डिसेंबर	प्राचार्य, आरोग्य व कुटुंब कल्याण प्रशिक्षण केंद्र यांनी वैद्यकिय अधिकारी जिल्हा प्रशिक्षण पथके यांचे सभेद्वारे
११	प्राथमिक आरोग्य केंद्र कार्यक्षेत्रील खाजगी वैद्यकिय व्यावसायिकांना रिंगर लॅक्टेट व ओ.आर.एस. या अतिसार जलशुफ्कतेवरील उपचाराबाबत माहिती द्यावी.	वैद्यकिय अधिकारी व जिल्हा आरोग्य अधिकारी	३१ मे पूर्वी वेळोवेळी	वैद्यकिय अधिका-यांच्या जिल्हास्तरीय मासिक बैठकीत आढावा घ्यावा.
१२	क्षारसंजीवनीचा साठा ग्रामस्तरावर उपलब्ध करावा अंगणवाडी सेविका / डेपो होल्डर यांना वापराबाबत प्रशिक्षण देऊन त्यांची नावे गावातील सर्वांना कळवावी	वैद्यकिय अधिकारी व जिल्हा आरोग्य अधिकारी	३१ मे पूर्वी व वेळोवेळी	वैद्यकिय अधिका-यांच्या जिल्हास्तरीय मासिक बैठकीत आढावा घ्यावा.
१३	जिल्ह्यातील मोठ्या यात्रेसंबंधीच्या उपाय योजनांचा कृती आराखडा	जिल्हा आरोग्य अधिकारी / जिल्हा शल्य चिकित्सक	३१ मे पूर्वी व वेळोवेळी	वैद्यकिय अधिकारी / वैद्यकिय अधिक्षक यांच्या जिल्हास्तरीय मासिक बैठकीत आढावा घ्यावा.
१४	आपतकालीन व्यवस्थापनाचा कृती आराखडा	जिल्हा आरोग्य अधिकारी / जिल्हा शल्य चिकित्सक	३१ मे पूर्वी	वैद्यकिय अधिकारी / वैद्यकिय अधिक्षक यांच्या जिल्हास्तरीय मासिक बैठकीत आढावा घ्यावा.

ब. शुध्द व सुरक्षित पाणी करण्याच्या दृष्टीकोनातून कार्यवाही

अ. न.	कृती	कृतीस जबाबदार	कृती पूर्ण करणेची तारीख	कृतीची खातरजमा
१	ग्रामपंचायतीने नेमून दिलेल्या व्यक्तीस पाणी शुध्दीकरणाचे प्रशिक्षण देणे	वैद्यकिय अधिकारी, प्राथमिक आरोग्य केंद्र	३१ मे	मा. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांचे स्तरावरील अधिका-यांचे समन्वय सभेद्वारे
२	पाणी नमुने तपासणीसाठी घेणे, (प्रत्येक प्राथमिक आरोग्य केंद्राच्या कार्यक्षेत्रातून कमीत कमी दरमहा १० पाणी नमुने आरोग्य सेवकामार्फत गोळा करणे, जोखीमग्रस्त गावातील पाणी नमुने प्राध्यान्याने घेणे)	वैद्यकिय अधिकारी / जिल्हा आरोग्य अधिकारी	दरमहा	वैद्यकिय अधिकारी यांचे मासिक सभेत आढावा, उपसंचालक आरोग्य स्तरावर जिल्ह्यातील अधिका-यांच्या मासिक सभेत आढावा.
३	दुषित पाणी नमुन्याबद्दल संबंधितांना कळविणे	वैद्यकिय अधिकारी	नियमित	ग्रामसेवकांच्या मासिक सभेत गट विकास अधिकारी यांनी आढावा घेणे
४	ग्रामीण भगातील पाणी साठा (सार्वजनिक) साधनांची पहाणीनुसार लाल व हिरव्या रंगाचे कार्ड ग्रामपंचायतींना देणे (ग्रामविकास विभाग जलसंधारण विभागाच्या १४ जून ९४ व २८ नोव्हेंबर ९६ च्या परिपत्रकानवये)	वैद्यकिय अधिकारी	ऑक्टोबर ते जानेवारी	मा. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, यांनी समन्वय सभेद्वारे
५	ब्लिचींग पावडर, क्लोरीन गोळ्या, द्रवक्लोरीन खरेदी अर्थिक तरतूदीसाठी प्रस्ताव	डपमुख्य कार्यकारी अधिकारी/जिल्हा आरोग्य अधिकारी	फेब्रुवारी	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांनी समन्वय सभेद्वारे
६	ब्लिचींग पावडरचा ग्रामपंचायतींना पुरवठा करणे	उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (ग्रा.पं.)	३१ मे	गट विकास अधिका-यांकडून प्रमाणपत्र प्राप्तीचा मा. मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांचे समन्वय सभेत आढावा.
७	ब्लिचींग पावडर खरेदी करतांना दर्जाबाबत गुणवत्तेबाबत प्रयोगशाळा अहवालाबाबत खात्री करुन घेणे	गटविकास अधिकारी	नियमित	मा. मुख्य कार्यकारी अधिकारी जिल्हा परिषद यांनी समन्वय सभेत आढावा
८	प्रत्येक ग्रामपंचायतीमधून ब्लिचींग पावडर नमुना किमान तीन वेळा दर्जा तपासणीसाठी घेवून प्रयोगशाळेत पाठविणे	वैद्यकिय अधिकारी	नियमित	वैद्यकिय अधिका-यांचे मासिक सभेत आढावा

पाणी टंचाईग्रस्त भागात साथरोग नियंत्रण व पाणी शुध्दीकरण कृती योजना सन २०११- २०१२
पाणी टंचाईग्रस्त गावांत - साथरोग नियंत्रण, शुध्द पाणी पुरवठा

अ.क्र.	कृती	कृतीस जबाबदार व्यक्ती
१.	पाणी टंचाई ग्रस्त गावांची अद्ययावत यादी प्राथमिक आरोग्य केंद्रात उपलब्ध असणे	वैद्यकिय अधिकारी / गटविकास अधिकारी
२.	दुष्काळग्रस्त भागात प्राधान्याने, नियमित सर्वेक्षण करणे व आरोग्य सुविधा पुरविणे	आरोग्य सेवक / आरोग्य पर्यवेक्षक / वैद्यकिय अधिकारी
३.	टंचाईग्रस्त भागातील पाणी पुरवठा सोई, साधनांची गाववार नोंद करणे	पाणी पुरवठा कर्मचारी / आरोग्य सेवक
४.	पाण्याचे दैनंदिन शुध्दीकरण बाबत ग्रामपंचायतींना सूचना	वैद्यकिय अधिकारी / गटविकास अधिकारी
५.	पाणी टंचाई असणा-या गावातून पाणी साठ्याचे पाणी नमूने तपासणी	पाणी पुरवठा कर्मचारी / आरोग्य सेवक
६.	टॅकर चालकांना पाणी शुध्दीकरणाचे प्रशिक्षण	आरोग्य पर्यवेक्षक / वैद्यकिय अधिकारी
७.	वैयक्तीक स्वच्छता, परिसर स्वच्छता व साथरोगाविषयी आरोग्य शिक्षण देणे	आरोग्य सेवक / आरोग्य पर्यवेक्षक / वैद्यकिय अधिकारी
८.	साथरोग संबंधित औषधांचा अतिरिक्त साठा उपकेंद्र व प्रा.आ.केंद्रत उपलब्ध असणे	आरोग्य सेवक / वैद्यकिय अधिकारी / जिल्हा आरोग्य अधिकारी
९.	पाणी स्रोत निवडताना स्वच्छ, शुध्द, पाण्याचा स्रोत्र निवडण्यात यावा	पाणी पुरवठा कर्मचारी / अधिकारी
१०.	पाणी पुरवठ्यासाठी वापरण्यात येणारा टॅकर, आतून बाहेर स्वच्छ ठेवण्यासाठी दक्षता घ्यावी (कमीत कमी आठवड्यातून एकदा स्वच्छ करण्यात यावा.)	टॅकर चालक- मालक / पाणी पुरवठा अधिकारी
११.	प्रत्येक टॅकरसोबत योग्य प्रतिची व पुरेशी ब्लिचिंग पावडर सतत उपलब्ध असणे व पाणी शुध्दीकरण नोंदवही ठेवणे	टॅकर चालक- मालक / पाणी पुरवठा अधिकारी / गटविकास अधिकारी
१२.	नियमित फिरतीच्या वेळी वाटेत पाण्याचे टॅकर भेटल्यास टॅकर सोबतचे रजिस्टर व त्यातील नोंदी यांची पडताळणी करावी, ओ.टी.टेस्ट घ्यावी व आवश्यक त्या सूचना द्याव्यात.	आरोग्य सेवक, वैद्यकिय अधिकारी, गटविकास अधिकारी, जिल्हास्तरीय अधिकारी
१३.	दुष्काळी कामावर पुरवविण्यात येणा-या पाण्याची ओ.टी.टेस्ट घेवून शुध्दीकरण झाल्याची खात्री करणे व नोंद ठेवणे व आरोग्य सुविधा पुरविणे.	पाणी पुरवठा कर्मचारी / ग्रामसेवक / आरोग्य सेवक
१४.	ब्लिचिंग पावडरचा अतिरिक्त साठा ग्रामपंचायतीमध्ये उपलब्ध असणे	ग्रामसेवक / गटविकास अधिकारी
१५.	पाणी टंचाई भागात टॅकरने शुध्द पाणी पुरवठा केला जाईल याची खबरदारी घेणे	ग्रामसेवक / गटविकास अधिकारी